AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET

1.1. Produktidentifikator

Produktnavn: PROTECTING LAQUER

Cat. No. 49900012

Emballasjestørrelse: 400 ml

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen som det advares mot

Anvendelse: For beskyttelse av materialografiske emner.

Bruker som frarådes: Ingen spesifikke bruker som frarådes er identifisert. (*)

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Leverandør: Struers ApS
Pederstrupvej 84
DK-2750 Ballerup
Tel:+45 44 600 800

Ansvarlig for utarbeidelse av sikkerhetsdatabladet: Ansvarlig for utarbeidelse av sikkerhetsdatabladet: DHI
Spørsmål til innholdet i dette sikkerhetsdatabladet kan sendes til:
struers@struers.dk

1.4. Nødtelefonnummer

Telefonnummer til giftinformasjonen: +4722591300.

+45 44 600 800
(Kun i åpningstiden)

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

CLP: Aerosol 1;H222,H229
Eye Irrit. 2;H319
STOT SE 3;H336
Aquatic Chronic 3;H412

2.2. Merkingselementer

Fare

Inneholder: Aceton
Hydrokarboner, C9, aromater
2-Metoksy-1-metyletylacetat
n-Butylacetat

H222	Ekstremt brannfarlig aerosol.
H229	Beholder under trykk: Kan eksplodere ved oppvarming.
H319	Gir alvorlig øyeirritasjon.
H336	Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.
H412	Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
EUH066	Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.
P210	Holdes borte fra varme, varme overflater, gnister, åpen flamme og andre antenningskilder. Røyking forbudt.
P211	Ikke spray mot åpen flamme eller annen tennkilde.
P251	Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke etter bruk.
P280	Benytt vernehansker, øyevern og ansiktsvern.
P305 + P351 + P338	VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.
P410 + P412	Beskyttes mot sollys. Må ikke utsettes for temperaturer høyere enn 50°C /122°F.

2.3. Andre farer

Produktet er ekstremt brannfarlig, og det kan allerede ved romtemperatur dannes eksplosive damp-/luftblandinger.

PBT/vPvB: Ikke opplyst.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Produktet inneholder: organisk løsningsmiddel, bindemidler og drivmiddel.

CLP:

%:	CAS-nummer:	EF-nr.:	REACH Reg.nr.:	Kjemisk navn:	Fareklassifisering:	Anm.:
25-<50	67-64-1	200-662-2	01-2119471330-49-xxxx	Aceton	Flam. Liq. 2;H225 Eye Irrit. 2;H319 STOT SE 3;H336 EUH066	
12.5-<20	74-98-6	200-827-9	01-2119486944-21-xxxx	Propan	Flam. Gas 1;H220 Press. Gas	U
12.5-<20	106-97-8	203-448-7	01-2119474691-32-xxxx	Butan	Flam. Gas 1;H220 Press. Gas	C; U
5-<10	1330-20-7; 100-41-4	905-588-0	01-2119486136-34-xxxx	Xylen, Etylbenzen	Flam. Liq. 3;H226 Acute Tox. 4;H312 Acute Tox. 4;H332 Skin Irrit. 2;H315 Eye Irrit. 2;H319 STOT SE 3;H335 STOT RE 2;H373 Asp. Tox. 1;H304	
5-<10	108-65-6	203-603-9	01-2119475791-29-xxxx	2-Metoksy-1-metyletylacetat	Flam. Liq. 3;H226 STOT SE 3;H336	
5-<10	128601-23-0; 64742-95-6	918-668-5	01-2119455851-35-xxxx	Hydrokarboner, C9, aromater	Flam. Liq. 3;H226 STOT SE 3;H335 STOT SE 3;H336 Asp. Tox. 1;H304 Aquatic Chronic 2;H411	
5-<10	75-28-5	200-857-2	01-2119485395-27-xxxx	Isobutan	Flam. Gas 1;H220 Press. Gas	C; U
2.5-<5	123-86-4	204-658-1	01-2119485493-29-xxxx	n-Butylacetat	Flam. Liq. 3;H226 STOT SE 3;H336 EUH066	

Anm.: Benzen < 0,1%
1,3-Butadien < 0,1%

Referanser: Full tekst for alle faresetninger er vist i avsnitt 16.

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Brannskader: Skyll straks med vann. Fjern klær som ikke er fastbrent, under skyllingen. Tilkall ambulanse. Fortsett skyllingen under transport til sykehus.

Innånding:	Personen bringes ut i frisk luft og holdes i ro under oppsyn. Ved ubehag: Transporter til sykehus. Ta med sikkerhetsdatabladet.
Hudkontakt:	Ta av tilsølte klær og skyll huden grundig med vann.
Øyekontakt:	Skyll straks med rikelige mengder vann i minst 15 minutter. Fjern evt. kontaktlinser og åpne øyet godt opp. Ved fortsatt irritasjon fortsettes skylling under transport til sykehus. Ta med sikkerhetsdatabladet.
Inntak:	Skyll straks munnen og drikk rikelige mengder vann. Hold personen under oppsyn. Ved ubehag transporteres personen til sykehus og ta med sikkerhetsdatabladet. Fremkall ikke brekning.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Symptomer/virkninger:	Se avsnitt 11 for ytterligere informasjon om helsefare og symptomer.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Legehjelp/behandlinger:	Symptomatisk behandling.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Brannslokkingsmidler:	Ved brannslukking benyttes alkoholresistent skum, karbondioksid, pulver eller vanntåke. Beholdere som er utsatt for varme, avkjøles med vann og fjernes fra brannstedet dersom dette kan skje uten fare. Ikke bruk vannstråle ved brannslukking da dette vil spre brannen.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Særlige farer:	Produktet er ekstremt brannfarlig, og det kan allerede ved romtemperatur dannes eksplosive damp-/luftblandinger. Aerosolbeholdere kan eksplodere ved oppvarming på grunn av overtrykk.

5.3. Råd til brannmannskaper

Spesialverneutstyr for brannmannskaper:	Valg av åndedrettsvern ved brann: Følg bedriftens generelle forholdsregler.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

For personell som ikke er nødpersonell: Røyking og bruk av åpen ild og andre antennelseskilder er forbudt. Unngå innånding av damper og aerosoler og kontakt med hud og øyne. Hvis du ønsker mer informasjon om personlig beskyttelse, kan du se avsnitt 8.

For nødhjelpspersonell: Ingen spesielle anbefalinger. Hvis du ønsker mer informasjon om personlig beskyttelse, kan du se avsnitt 8.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Miljøbeskyttelsestiltak: Unngå utslipp i jord og vannløp.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Metoder for opprydning: Større mengder må ikke skylles ned i avløp, men samles opp med absorberende materiale. Bruk ikke sagflis eller annet brennbart materiale.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Referanser: Hvis du ønsker mer informasjon om personlig beskyttelse, kan du se avsnitt 8. Hvis du ønsker mer informasjon om avhending, kan du se avsnitt 13.

AVSNITT 7: HÅNDTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering: Unngå innånding av damper og kontakt med hud og øyne. Følg god kjemikaliehygiene.

Tekniske tiltak: Røyking og bruk av åpen ild og andre tennkilder forbudt.

Tekniske forskrifter: Mekanisk ventilasjon kan være påkrevet.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Tekniske forskrifter for lagring: Følg reglene for brannfarlige væsker. Større mengder og lagerbeholdninger skal oppbevares i henhold til nasjonal forskrifter om oppbevaring av brannfarlige væsker. Brannfareklasse: A
A

Lagringsbetingelser: Oppbevares på et kjølig og godt ventilert sted. Unngå kontakt med oksiderende stoffer.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Særlig(e) sluttanvendelse(r): Ikke opplyst.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

8.1. Kontrollparametere

Yrkeshygienisk grenseværdi:

CAS-nummer:	Kjemisk navn:	Som:	Grenseverdier:				Type:	Anm.:	Referanser:
1330-20-7	Xylen (alle isomere)	-	25	ppm	108	mg/m3	-	H; E	Adm.Norm
123-86-4	Butylacetat (alle isomere)	-	75	ppm	355	mg/m3	-	-	Adm.Norm
108-65-6	1-Metoksy-2-propylacetat	-	50	ppm	270	mg/m3	-	H; E	Adm.Norm
67-64-1	Aceton	-	125	ppm	295	mg/m3	-	E	Adm.Norm
100-41-4	Etylbenzen	-	5	ppm	20	mg/m3	-	H; K; E	Adm.Norm
74-98-6	Propan	-	500	ppm	900	mg/m3	-	-	Adm.Norm
106-97-8	Butan	-	250	ppm	600	mg/m3	-	-	Adm.Norm

Anm.:
H: Hudopptak.
K: Kreftfremkallende stoffer.
E: EU har en veiledende grenseverdi for stoffet.

8.2. Eksponeringskontroll

Tekniske tiltak: Det skal være effektiv ventilasjon. Normene skal overholdes, og faren for innånding av damper og sprøytetåke skal gjøres minst mulig. Det skal være lett tilgang til vann eller nøddusj.

Personlig verneutstyr: Personlig verneutstyr bør velges i henhold til CEN-standard og i samarbeid med leverandøren av personlig verneutstyr.

Åndedrettsvern: Ved utilstrekkelig ventilasjon: Bruk egnet åndedrettsvern med kombinasjonsfilter, type AX/P2.

Håndvern: Best egnet er butylgummihansker, men væsken kan trenge gjennom hanskene. Skift derfor hansker ofte. Hanske må velges i samarbeid med hanskeleverandøren, som kan opplyse om hanskematerialets gjennomtrengningstid.
Tykkelse: 0,4 mm
Gjennomtrengningstid: 42 min (Xylen, Etylbenzen) (*)

Øyevern: Bruk vernebriller/ansiktsskjerm.

Hudvern: Bruk forkle eller verneklær ved fare for kontakt.

Begrensning og overvåkning av miljøeksponeringen: Ikke tilgjengelig.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Form:	Aerosol.
Lukt:	Karakteristisk.
Lukt terskel:	Ikke kjent.
pH:	Ikke kjent.
Smeltepunkt:	Ikke kjent.
Kokepunkt:	Ikke kjent.
Flammepunkt:	Ikke kjent.
Fordampningshastighet:	Ikke kjent.
Antennelighet (fast stoff, gass):	Ikke kjent.
Eksplosjonsgrense:	1,5-13,0 vol%
Damptrykk:	8300 hPa (20°C)
Damptetthet:	Ikke kjent.
Relativ tetthet:	0,77
Løselighet(er):	Uoppløselig i vann (<1%).
Fordelingskoeffisient (n-oktanol/vann):	Ikke kjent.
Selvantennelses-temperatur (°C):	Ikke kjent.
Nedbrytnings-temperatur (°C):	Ikke kjent.
Viskositet:	Ikke kjent.
Eksplosjonsegenskaper:	Ikke kjent.
Oksidasjonsegenskaper:	Ikke kjent.

9.2. Andre opplysninger

Andre opplysninger:	Flyktige organiske forbindelser (VOC): 683 g/l (bereknet)

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet: Data ikke tilgjengelig.

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet: Stabil under normale temperaturforhold.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Farlige reaksjoner: Data ikke tilgjengelig.

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold/materialer som skal unngås: Aerosolbeholderen må ikke utsettes for høye temperaturer eller direkte sollys.

10.5. Uforenlige materialer

Uforenlige materialer: Ikke opplyst.

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Farlige nedbrytingsprodukter: Ikke opplyst.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt oral giftighet:	På basis av tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
Akutt giftighet ved hudkontakt:	På basis av tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
Akutt giftighet ved innånding:	På basis av tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
Etsende/irriterende for huden:	På basis av tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon:	Gir alvorlig øyeirritasjon.
Luftveis- eller hudsensibilisering:	På basis av tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
Kimcellemutagenisitet:	På basis av tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
Cancerogenitet:	På basis av tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
Reproduksjonstoksisitet:	På basis av tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
STOT - Enkelt eksponering:	Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.
STOT - Gjentatt eksponering:	På basis av tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
Aspirasjonsfare:	På basis av tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
Innånding:	Damper og sprøytetåke kan irritere luftveiene og forårsake halsirritasjon og hoste.
Hudkontakt:	Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.
Inntak:	Forsinkede symptomer inkluderer kvalme, brekninger, hodepine og svimmelhet.
Spesifikke effekter:	Hyppig innånding av selv lave konsentrasjoner kan gi irritabilitet, tretthet og hukommelsessvikt og etter hvert varige skader på nervesystemet, inkl. hjernen.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Økotoksisitet: Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann. Produktet inneholder flyktige organiske forbindelser som kan bidra til fotokjemisk ozondannelse.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Nedbrytbarhet: Produktets nedbrytbarhet er ikke angitt.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumuleringsevne: Data om bioakkumulasjon er ikke tilgjengelig.

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet: Data ikke tilgjengelig.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

PBT/vPvB: Ikke opplyst.

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger: Ikke opplyst.

AVSNITT 13: DISPONERING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Avfall i form av rester: Avfall og rester fjernes/deponeres i overensstemmelse med lokale forskrifter. Avfall klassifisert som farlig avfall. Må ikke punkteres eller brennes, heller ikke når den er tømt.

Brukte kluter og lignende. EAK-kode: 15 02 02

Forurenset emballasje: Avfall og rester fjernes/deponeres i overensstemmelse med lokale forskrifter. Aerosolbokse skal være tømte.
EAK-kode: 15 01 10

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

Produktet er underlagt internasjonale forskrifter om transport av farlig gods (IMDG, IATA, ADR/RID).

14.1. FN-nummer

FN-nr.: 1950

14.2. FN-forsendelsesnavn

Forsendelsesnavn: AEROSOLS

Ytterligere IMDG informasjon:
EmS: F-D, S-U
MFAG: 1

14.3. Transportfareklasse(r)

Klasse: 2.1

14.4. Emballasjegruppe

PG: -

14.5. Miljøfarer

Havforurensende stoff: Nei.

Miljøfarlig Stoff: Nei.

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Særlige forsiktighetsregler: Ingen kjente.

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Bulktransport: Ikke relevant.

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1 Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Særregler: Personer under 18 år må som hovedregel ikke arbeide med dette produktet. Brukeren skal være instruert i arbeidets utførelse, produktets farlige egenskaper og nødvendige sikkerhetsinstruksjoner.

Nasjonal lovgivning: Europaparlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 av 18. desember 2006 om registrering, evaluering, autorisasjon og restriksjoner av kjemikalier (REACH), om opprettelse av et europeisk kjemikalieagentur og om endring av direktiv 1999/45/EF og opphevelse av Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissjonens forordning (EF) nr. 1488/94 og Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissjonens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EF, 93/105/EF og 2000/21/EF, med endringer.
Europaparlaments- og rådsforordning nr. 1272/2008 av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger og om endring og oppheving av direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF og om endring av forordning (EF) nr. 1907/2006, med endringer.
Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP), 16.06.2012 nr. 622, med endringer.
Forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav (forskrift om utførelse av arbeid), 06-12-2011 nr. 1357, med endringer.
Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH), 30.05.2008 nr. 516, med endringer.
FOR 2011-12-06 nr 1358: Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier), med endringer.
Forskrift om aerosolbeholdere, 01.03.1996 nr. 229, med endringer.
Forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen, 08-06-2009 nr. 602, med endringer.
Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning, 06.12.2011 nr. 1355, med endringer.
Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), 01.06.2004 nr. 930, med endringer.
Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven), 14.06.2002 nr. 20, med endringer.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

CSA status: Ingen kjemikaliesikkerhetsvurdering er gjennomført.

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Brukeren skal være instruert i arbeidets utførelse og kjenne innholdet av dette sikkerhetsdatabladet.

Følgende avsnitt inneholder revisjoner eller nye opplysninger: 1, 8.
(*) viser til endringer i forhold til forrige utgave.

Godkjent av DHI.

Allan Vorup

Forkortelser og akronymer brukt i sikkerhetsdatabladet:	PBT = Persistent, Bioakkumulerende og Toksisk. vPvB = meget Persistent og meget Bioakkumulerende.
Andre opplysninger:	Klassifisering i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008: Beregningsmetode.

Ordlyd av Faresetninger:

H220	Ekstremt brannfarlig gass.
H222	Ekstremt brannfarlig aerosol.
H225	Meget brannfarlig væske og damp.
H226	Brannfarlig væske og damp.
H229	Beholder under trykk: Kan eksplodere ved oppvarming.
H304	Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.
H312	Farlig ved hudkontakt.
H315	Irriterer huden.
H319	Gir alvorlig øyeirritasjon.
H332	Farlig ved innånding.
H335	Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
H336	Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.
H373	Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.
H411	Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
H412	Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Opplysningene i dette sikkerhetsdatabladet er basert på opplysninger som var i vor besittelse på det tidspunkt sikkerhetsdatabladet ble utarbeidet, og er gitt under forutsetning av at produktet anvendes under de forhold som er angitt, og i samsvar med den anvendelsesmåte som er spesifisert på emballasjen eller i relevant teknisk litteratur. Ethver annen bruk av produktet, eventuelt i kombinasjon med andre produkter eller prosesser, skjer på brukerens eget ansvar.

Utarbeidet av DHI - Environment and Toxicology, Agern Allé 5, DK-2970 Hørsholm, Denmark.
www.dhigroup.com.